

BALTISCHE ZIELEN - Uilenburger Concert 10 december 2012

Jan Brokken beschreef in 'Baltische zielen' de tragedie die de Baltische landen troffen aan de hand van portretten van markante personen, waaronder de componisten Arvo Pärt en Heino Eller. Veel Baltische vluchtelingen bouwden een nieuw leven op in de Verenigde Staten, net als de ouders van Jacob Gershovitz (beter bekend als George Gershwin). Pianist Marcel Worms en violiste Ursula Schoch verzorgden de muzikale intermezzo's tijdens de lezingen van Brokken. In dit concert staat de muziek centraal. Verder recent ontdekte werken van de vervolgde componisten Paul Hermann en Dick Kattenburg ('de Nederlandse Gershwin') en hedendaagse composities van Ludwig Otten en Heleen Verleur.

Brokken beschrijft in zijn boek hoe de twaalfjarige Arvo Pärt vlak na de oorlog aan de radio gekluisterd was. Hij luisterde vanuit het communistische Estland naar Radio Finland. Een riskante bezigheid: werd je betrapt dan was het enkele reis Siberië. Maar de verleiding van jazz, swing en klassieke muziek was te groot. De eerste Sonatine voor piano is een van zijn vroegste werken, gecomponeerd tijdens zijn studie aan het conservatorium van Tallinn, waar hij les had van Heino Eller. Eller was toen al een oudere man die nog uit eigen ervaring kon vertellen over het beroemde conservatorium van Sint Petersburg. Hij kreeg er vioolles van Leopold Auer en orkestratie en contrapunt van Alexander Glazoenov. Ook Jascha Heifetz uit Vilnius studeerde in Sint Petersburg nog viool bij Auer. In november 1945 nam hij drie Preludes van Gershwin op die hij zelf transcribeerde voor viool en piano. Avond aan avond had hij succes met het werk van zijn goede vriend.

De Hongaarse componist en cellist Paul Hermann verliet begin jaren dertig Berlijn, opgejaagd door het nationaal socialisme. Hij vestigde zich met zijn Nederlandse vrouw en dochtertje in Amersfoort. In 2010 klonk zijn Duo voor viool en cello in de Uilenburger Concerten, recent is meer werk van hem teruggevonden, waaronder de *Quatres epigrammes* en de *Tocatta* voor piano solo. Ook van Dick Kattenburg is meer werk teruggevonden na uitvoering van zijn werken in onze concertserie. Kattenburg speelde zelf viool en heeft zijn Rhapsodie waarschijnlijk nooit door iemand anders horen spelen. Op 10 december klinkt na bijna 70 jaar de verlate première. Net als bij Gershwin zitten Kattenburgs composities vol pakkende melodieën en smakelijke jazzy ritmes. De hedendaagse werken op het programma zijn van Ludwig Otten en Heleen Verleur. Otten studeerde in Den Haag bij Sem Dresden en Hendrik Andriessen, maar koos in zijn composities zijn eigen weg. Hij schreef een aantal muzikale pareltjes: nieuw en origineel, maar geworteld in traditie. Heleen Verleur componeerde *Capricious Blues* voor Marcel Worms.

Programma

George Gershwin (1898-1937)
Arvo Pärt (1935)
Heino Eller (1887 - 1970)
Paul Hermann (1902-1944)

Ludwig Otten (1924)
Dick Kattenburg (1919-1944)
Heleen Verleur (1964)

3 Preludes voor viool en piano (transcriptie van Jascha Heifetz)
Sonatine nr.1 voor piano (1958)
Sonate voor viool en piano
Quatres epigrammes
Tocatta voor piano solo
Vioolsonate
Rhapsodie voor viool solo
Capricious Blues (2011)

Ursula Schoch – viool, Marcel Worms – piano

datum maandag 10 december 2012
aanvangstijd 20.15 uur
locatie Bethaniënklooster, Barndesteeg 6B, Amsterdam
prijs € 17,50 / € 14,- (CJP/Stadspas/65+)

Reserveren Bethaniënklooster: www.bethanienklooster.nl - 020-6250078, of bel de Leo Smit Stichting, 020 422 7001 / secretariaat@leosmit.nl / www.leosmit.nl

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie of beeldmateriaal kunt u kijken op http://www.leosmit.nl/leosmitstichting.php?DOC_INST=12 of contact opnemen met Carine Alders, 033-4613186 / 06-14665918, secretariaat@leosmit.nl.